

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

7 ביולי 2010

חמאס, חזבאללה וארגוני טרור נוספים הפועלים ברצועת עזה ובלבנון עושים שימוש נרחב באופנועים לצרכים צבאיים

מצעד אופנועים של פעילי גדודי עז אלדין אלקסאם לרגל יום השנה ה-22 להקמת חמאס
(פורום חמאס 15 בדצמבר 2009)

כללי

1. האופנועים הנם כלי תחבורה נפוץ וזול המשמש את האוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה ובדרום לבנון. מעבר לשימושים האזרחיים נעשים בהם שימושים צבאיים מגוונים ע"י חמאס, חזבאללה וארגוני טרור נוספים הפועלים באזורים אלה.

2. בראיית ארגוני הטרור יש יתרונות רבים בשימוש באופנועים. זהו כלי רכב קטן וקל יחסית, שניתן להעבירו בקלות יחסית ממקום למקום, ולהסתירו בקלות רבה. בעת ביצוע פעילות מבצעית זהו כלי תחבורה בעל יכולת תמרון המאפשר לנוע ממקום למקום במהירות רבה ולהימלט מירי תגובתי של צה"ל מהקרקע או מהאוויר. מבחינת עבירותו, האופנוע מאפשר

תנועה כמעט בכל תוואי קרקע החל מקרקע חוליית המאפיינת את רצועת עזה וכלה בתוואי קרקע הררי המאפיין את דרום לבנון.

3. **חמאס, חזבאללה וארגוני טרור נוספים הפועלים ברצועת עזה ובדרום לבנון משתמשים באופנועים למגוון של מטרות צבאיות:**

א. **ביצוע פיגועים במתוים שונים**, בין היתר, כנגזרת מתפיסת פעולה א-סימטרית, ובהשראת מערכת האימונים באיראן¹.

ב. **ביצוע סיורים** בשטח, בעיקר של כוחות שיטור ומנגנוני הביטחון.

ג. **העברת הודעות** באמצעות שליח.

ד. **העברת חוליות לוחמים ואמצעי לחימה ממקום למקום.**

ה. **מילוט חוליות טרור** לאחר ביצוע פיגועים וירי.

ו. **חיסול יריבים פוליטיים וחשודים כמשתפי פעולה עם ישראל** באמצעות ירי לעברם מאופנוע נוסע.

4. להלן מספר דוגמאות לשימוש באופנועים הנעשה ע"י חמאס, חזבאללה וארגוני טרור נוספים.

חמאס וארגוני הטרור הפועלים ברצועת עזה

5. אופנועים הם כלי תחבורה נפוץ ברצועת עזה, אשר מוברים, במגבלות היכולת לעשות כן, דרך המנהרות באזור רפיח בשל המגבלות שהטילה ישראל על יבואם לרצועה. ככל הידוע לנו לא קיים כרגע מחסור באופנועים ו/או חלקי חילוף לאופנועים ברחבי רצועת עזה.

6. **תנועת חמאס ושאר ארגוני הטרור ברצועת עזה עושים שימושים צבאיים נרחבים באופנועים.** ברשות מנגנוני הביטחון של חמאס אופנועים, שנועדו לפעולות שיטור ושמירה על הסדר הציבורי כמו גם למשימות צבאיות של פעילי הזרוע הצבאית, כגון העברת **אמצעי לחימה, ביצוע פיגועים ו/או מילוט חוליות ירי.** בכל אירועי חמאס בין אם סיום קורס, תהלוכה או הפנה, מוצגים האופנועים ורוכביהם לראווה.

¹ השימוש באופנועים לשם ביצוע פיגועים רווח גם **בזירות עימות אחרות.** כך למשל, **בעיראק** למשל נעשה לא אחת שימוש **באופנועי תופת** לביצוע פיגועים. ב-26 ביוני, 2009 אופנוע ממולכד התפוצץ בשכונת באב אלשיח' במרכז בגדד לפחות 15 בני אדם נהרגו. ב-3 בפברואר 2010 התפוצץ אופנוע תופת בעיר כרבלא שבעיראק והרג כעשרים בני אדם. גם **המחתרת הטמילית בסרי לנקה** עשתה שימוש באופנוע לביצוע פיגוע טרור בשנת 2009.

תהלוכת אופנועים של הזרוע הצבאית של חמאס גדודי עז אלדין אלקסאם בריפח. גולשי פורום חמאס שהעלו את התמונות הקפידו לטשטש את פניהם של חלק מהלוחמים (15 בדצמבר 2008)

7. להלן כמה דוגמאות לשימושים צבאיים באופנועים ע"י חמאס ברצועת עזה:

א. **בכירים מבצעיים נעים ברצועה ומנהלים את פעילות כוחותיהם באמצעות אופנועים.** כך למשל בליל 30 במאי 2004 תקפו כלי טיס של חיל האוויר בעזה אופנוע עליו שני בכירים, ואיל נצאר ומחמד צרצור. השניים היו מעורבים באופן ישיר בתכנון ואכוונה של פיגועים רבים ביניהם פיגועי התאבדות בהם נהרגו אזרחים ישראלים וחיילי צה"ל ותכננו ביצוע פיגועים נוספים.

ב. **מנגנוני הביטחון של ממשל חמאס עושים שימוש נרחב באופנועים לצורכי פעילות שיטור ושמירה על הסדר.** מנגנונים אלו משולבים בפעילות גדודי עז אלדין אלקסאם, הזרוע הצבאית של חמאס.

פעילי מנגנוני הביטחון של ממשל חמאס על גבי אופנועים (צפא, 10 באוקטובר 2009)

פעילי מנגנוני הביטחון של ממשל חמאס על גבי אופנועים ככל הנראה במסגרת אימונים. הפעילים רעולי פנים (צפא, 10 באוקטובר 2009)

ג. **אופנועים משמשים פעילי טרור ככלי מילוט ממקום ביצוע הפיגוע.** כך למשל ב-27 בינואר 2009 בשעות הבוקר, הופעל מטען חבלה, שהיווה חלק מזירת מטענים, נגד סיור צה"ל, שנע לאורך גדר המערכת צפונית לקיבוץ כיסופים. במקביל נורה טיל נ"ט לעבר הכוח. כתוצאה מפיצוץ המטען נהרג חייל צה"ל. כמו כן נפצע קצין באורח קשה ושני חיילים נוספים נפצעו באורח קל. **מבצע הפיגוע, חסים שאמיה, פעיל חמאס מח'אן יונס, נמלט מהמקום באמצעות אופנוע. בדרכו הותקף ע"י כלי טיס של חיל האוויר ונהרג** (Palestine-info, 27 בינואר).

ד. שימוש נוסף באופנועים הוא **התנקשות בחייהם של יריבים פוליטיים או כאלה הנתפסים כמשתפי פעולה.** במהלך ימי מבצע "עופרת יצוקה" דווחו כלי התקשורת (בעיקר של פתח), כי רוכב אופנוע ירה למוות בפעיל פלסטיני בעזה, שנחשד בשיתוף פעולה עם ישראל ונמלט מבית המעצר שהותקף ע"י חיל האוויר. לדברי עדי ראיה נורה הפלסטיני שלוש פעמים בראשו ובחזהו (רויטרס, 4 בינואר 2009).

ה. לא אחת משמשים האופנועים **להעברת אמצעי לחימה ממקום למקום.** בפברואר 2010 דווחו כלי התקשורת הפלסטינים על אופנוע, שהתפוצץ במקום הומה אדם בשכונת זיתון בעזה. עפ"י דיווחי גולשים באתר חמאס **היה האופנוע עמוס פצצות מרגמה שאחת מהן התפוצצה.** עפ"י הדיווחים נהרגו בפיצוץ שני פעילי צבא האסלאם (סוכנות מען, 14 בפברואר 2010).

8. במהלך מבצע "עופרת יצוקה" הצטבר מידע **לפיו פעילי גדודי עז אלדין אלקסאם קיימו במהלך ימי המבצע סיורים בשכונות העיר באמבולנסים ובאופנועים.** הסיורים התבצעו בשעות הלילה. תושבים מקומיים בח'רבת חזעה, שבדרום הרצועה, סיפרו כי **פעילים בכירים של חמאס, לבושי בגדים אזרחיים, הסתובבו על גבי אופנועים ואיימו על התושבים לבל יעזבו את המקום.** באחד המקרים אף בוצע ירי לעבר כלי רכב שבאמצעותו ניסתה משפחה מחמולת אלנג'אר להימלט מהמקום.

שני אופנועים שנמצאו במהלך מבצע "עופרת יצוקה" בבית באלעטאטרה, בו נמצא מצבור גדול של אמצעי לחימה, ששימשו את פעילי הטרור. בסמוך למטעני חבלה מתקדמים ורובי קלצ'ניקוב נמצאו שני אופנועים שלידם נמצאה חגורת נפץ

9. כפועל יוצא מהשימוש הצבאי באופנועים **מהווה תרגול בשימוש בהם חלק מתורת הלחימה של ארגוני הטרור**. במחנות האימונים נכללים עפ"י רוב גם אימוני נסיעה מבצעית על גבי אופנוע. כך למשל במהלך טקס סיום קורס של חמאס באוגוסט 2008 הוצגו בפני הקהל מיומנויות לחימה שונות ביניהן חטיפות חיילים, ירי רקטות RPG תוך נסיעה באופנוע ותקיפת מוצבי צה"ל (Palestine-info, 26 באוגוסט 2008).

נסיעה על אופנועים בטקס סיום קורס קצינים (פורום חמאס)

חזבאללה

10. **גם ארגון חזבאללה בדרום לבנון עושה שימוש נרחב באופנועים לצרכים צבאיים**: העברת אמצעי לחימה, מילוט פעילים מהשטח, אמצעי מאובטח לקיום קשר בין בסיסים ומפקדות ועוד. במהלך מלחמת לבנון השנייה **נמצאו ע"י כוחות צה"ל אופנועים רבים ששימשו את פעילי חזבאללה** (בבנת ג'בל למשל).

11. **פעיל חזבאללה, מחמד סרור, שנתפס במהלך מלחמת לבנון השנייה, מסר כי הארגון השתמש במהלך הלחימה בדרום לבנון בכלי רכב ובאופנועי שטח אזרחיים** (ללא לוחיות זיהוי) **בעיקר לשם העברת אמצעי לחימה**. לדבריו, לכפר מגוריו, שננטש מתושביו בתחילת

המלחמה, הוברחו במהלך הלחימה טילי נ"ט בתוך תרמיליהם של פעילים, לבושי בגדים אזרחיים, שרכבו על אופנוע ונשאו דגל לבן כדי להימנע מפגיעת צה"ל בעת המלחמה².

סרור דיווח על שימוש באופנועים וברכבי שטח אזרחיים לשם העברת אמצעי לחימה

12. להלן דוגמאות לשימוש שעשה חזבאללה באופנועים לשם ביצוע פיגועים:

א. ב-21 בנובמבר 2005 ביצע חזבאללה מתקפת ירי יזומה, מתוכננת היטב ורחבת היקף, שהחלה בהר דב ונמשכה בגזרה המרכזית והמערבית של גבול הצפון. בחסות המתקפה ניסה כנראה הארגון לחטוף חיילי צה"ל. בעיג'ר בוצעה ההתקפה ע"י כוח, שכלל ארבעה מחבלים, אשר נעו רגלית, כשמאחוריהם מחבלים רכובים על טרקטורונים ואופנועים.

אחד מהאופנועים ששימש את כוח התקיפה של חזבאללה בעיג'ר

² יצוין, כי במהלך הלחימה בכפרי דרום לבנון הוטלו כרוזים הקוראים במפורש לאזרחים לעזוב את הכפרים שמדרום לליטאני (שם נבנתה עיקר התשתית הצבאית של חזבאללה) וכרוזים המנחים את התושבים שלא לנוע במשאיות, טנדרים ואופנועים.

ב.ב-22 בינואר 2005, נתפס ע"י כוחות צה"ל אופנוע ששימש את פעילי חזבאללה לצורכי חדירה לשטח ישראל ככל על מנת לבצע פיגוע חטיפה.

אופנוע של חזבאללה שנתפס ע"י כוחות צה"ל. ככל הנראה תכנון חזבאללה לבצע באמצעותו פיגוע חטיפה (22 בינואר 2005)

ג. במהלך ימי הלחימה ב-7 באוגוסט 2006 הרסו כוחות צה"ל את מפקדת חזבאללה בגזרה המערבית (מוצב "כרכום" לשעבר). טרם הפיצוץ חשפו הכוחות במקום מספר משגרי רקטות, מצבור טילי נ"ט ואופנוע ששימש את פעילי חזבאללה להגעה ויציאה מהמוצב לצורך שיגור רקטות לעבר ישראל (דובר צה"ל, 7 באוגוסט 2006).

הכשרה שמקבלים פעילי חזבאללה וחמאס באיראן בשימוש באופנועים

13. האיראנים, ובפרט כוח קדס של משמרות המהפכה, עושים שימוש באופנועים למשימות כוחות מיוחדים וטרור, כחלק מתפיסת הפעולה של לוחמה א-סימטרית. בידינו מידע מהימן לפיו במסגרת סבבי האימונים של פעילי חזבאללה באיראן, הם מוכשרים גם בשימוש באופנועים.

14. מאחר שפעילי חמאס מתאמנים באיראן, בחלק מהמקרים באותם בסיסי אימונים ושכם אל שכם עם גורמי טרור אחרים (החל בחזבאללה, וכלה בג'יש אלמהדי), ניתן להניח כי גם הם נחשפים ומודרכים בטקטיקות לחימות דומות.

פעיל חזבאללה באימוני אופנועים באיראן
(תמונת שלל ממלחמת לבנון השנייה)

תמונת פעיל חזבאללה במחנה האימונים באיראן,
מאותה סדרת תמונות שלל שבה אותרה תמונת
אימוני האופנוע (משמאל). על קיר החדר -
תמונותיהם של ח'אמנהאי וח'מיני

Photo : Javad Moghimi

FARS NEWS AGENCY

פעילי משמרות המהפכה עושים שימוש מבצעי באופנועים (ממאגר
התמונות של סוכנות הידיעות פארס)

התארגנויות המזוהות עם הג'האד העולמי

15. בעבר דווח, כי גם ארגונים המזוהים עם הג'האד העולמי הפועלים בסניי עשו שימוש באופנועים לביצוע פיגוע. ב-26 באפריל 2006 פוצץ עצמו מחבל מתאבד רכוב על אופנוע ליד רכב סמוך לשדה התעופה אלג'ורה, שליד בסיס הכוח הרב לאומי ברפיח המצרית (ערוץ אלערביה, 26 אפריל).

חסן אלקטראוי, פעיל ג'האד אסלאמי בפלסטין מנציראת, שאפשר והיה מקורב גם לפעילי ג'האד עולמי, נראה בתמונות כשהוא רכוב על אופנוע. חסן אלקטראוי נהרג בתקיפת צה"ל (פורום חמאס, 10 בינואר 2010)